

Hallituksen esitys Eduskunnalle asian uudelleen käsittelyä koskevien säännösten muuttamiseksi sosiaaliturvatuksia koskevassa lainsäädännössä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan sosiaaliturvatuksia koskevia lakeja muutettaviksi siten, että sosiaaliturvatuuden myöntäneellä vakuutuslaitoksella olisi mahdollisuus nykyistä yksinkertaisemmassa menettelyssä ratkaista asia uudelleen tilanteessa, jossa etuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty jokin muu etuus tai korvaus, joka etuuslain mukaan kokonaan estää tai vähentää etuutta. Esityksessä ehdotetaan myös luovuttavan valitusoikeudesta vakuutuslaitoksen muutoksenhakulautakunnan päätöksen poistamista koskevassa asiassa.

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään keventämään ja sujuvoittamaan menettelyä asian uudelleen ratkaisemiseksi ja näin jouduttamaan päätöksenantoa. Poistomenettely on hallinnollisesti tarpeettoman raskas asioissa, joissa asianosaisen oikeusturva ei vaarannu, vaikka asia ratkaistaisiin uudelleen yksinkertaisemmassa menettelyssä. Muutoksilla pyritään myös yhdenmukaistamaan asian uudelleen ratkaisemiseen liittyviä käytäntöjä eri etuuksien toimeenpanossa.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	5
1 NYKYTILA JA NYKYTILAN ARVIOINTI.....	5
1.1 Päätöksen oikaisu ja asian uudelleen käsittely	5
Asiavirheen korjaaminen.....	5
Lainvoimaisen päätöksen poistaminen ja siihen liittyvä valitusoikeus	5
Takautuvasti myönnetty muu etuus tai korvaus	6
Uusi selvitys ja olosuhteiden muuttuminen päätöksen antamisen jälkeen	7
Kuulemisen tiedoksianto poistoasioissa	8
2 EHDOTETUT MUUTOKSET	9
2.1 Takautuvasti myönnetty muu etuus tai korvaus.....	9
2.2 Lainvoimaisen päätöksen poistaminen ja siihen liittyvä valitusoikeus.....	9
2.3 Kuulemisen tiedoksianto poistoasioissa.....	10
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	10
3.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	10
3.2 Vaikutukset vakuutettujen asemaan	11
4 ESITYKSEN VALMISTELU	11
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	12
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	12
1.1 Lakiehdotukset 1—13	12
Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn muun etuuden tai korvauksen johdosta	12
Lainvoimaisen päätöksen poistaminen.....	13
1.2 Lakiehdotukset 14—16	14
Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn muun etuuden tai korvauksen johdosta	14
Lainvoimaisen päätöksen poistaminen.....	15
1.3 Lakiehdotukset 17—25	15
Lainvoimaisen päätöksen poistaminen.....	15
1.4 Lakiehdotus 26.....	15
2 VOIMAANTULO.....	15
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	16
LAKIEHDOTUKSET	17
1. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	17
2. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta	19
3. Laki aikuiskoulutustuesta annetun lain muuttamisesta	20
4. Laki asumistukilain muuttamisesta	21
5. Laki opintotukilain muuttamisesta	22
6. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta.....	23
7. Laki vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta.....	24
8. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	25
9. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta	26

10. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	27
11. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	28
12. Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	29
13. Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 60 §:n muuttamisesta	31
14. Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 41 ja 42 §:n muuttamisesta.....	32
15. Laki kansaneläkelain 83 ja 84 §:n muuttamisesta	33
16. Laki takuueläkkeestä annetun lain 30 ja 31 §:n muuttamisesta.....	34
17. Laki valtion eläkelain muuttamisesta	35
18. Laki sotilasavustuslain 21 §:n muuttamisesta	36
19. Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	37
20. Laki äitiysavustuslain 13 §:n muuttamisesta	38
21. Laki lapsilisälain 15 c §:n muuttamisesta.....	39
22. Laki elatustukilain 33 §:n muuttamisesta	40
23. Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain 22 §:n muuttamisesta	41
24. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 22 c §:n muuttamisesta	42
25. Laki tapaturmavakuutuslain 53 d §:n muuttamisesta	43
26. Laki lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkasta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	44
LIITE	45
RINNAKKAISTEKSTIT	45
1. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	45
2. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta	47
3. Laki aikuiskoulutustuesta annetun lain muuttamisesta	49
4. Laki asumistukilain muuttamisesta	51
5. Laki opintotukilain muuttamisesta	53
6. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta.....	55
7. Laki vammaisuuksista annetun lain muuttamisesta.....	57
8. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	59
9. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta	61
10. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	63
11. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	65
12. Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	67
13. Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 60 §:n muuttamisesta	69
14. Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 41 ja 42 §:n muuttamisesta.....	70
15. Laki kansaneläkelain 83 ja 84 §:n muuttamisesta	72
16. Laki takuueläkkeestä annetun lain 30 ja 31 §:n muuttamisesta.....	74
17. Laki valtion eläkelain muuttamisesta	76
18. Laki sotilasavustuslain 21 §:n muuttamisesta	77
19. Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	78

20. Laki äitiysavustuslain 13 §:n muuttamisesta	79
21. Laki lapsilisälain 15 c §:n muuttamisesta	80
22. Laki elatustukilain 33 §:n muuttamisesta	81
23. Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain 22 §:n muuttamisesta	82
24. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 22 c §:n muuttamisesta	83
25. Laki tapaturmavakuutuslain 53 d §:n muuttamisesta	84
26. Laki lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkautuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	85

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja nykytilan arviointi

1.1 Päätöksen oikaisu ja asian uudelleen käsittely

Asiavirheen korjaaminen

Sosiaalivakuutusta koskevissa etuuslaeissa on erikseen säädetty päätöksessä olevan asiavirheen korjaamisesta. Erityissäännökset tehtiin etuuslainsäädäntöön hallintolain (434/2003) voimaan tulosta johtuen ja niillä virheen korjaaminen asianosaisen vahingoksi rajoitettiin säätämällä korjaamisen edellytykseksi asianosaisen antama suostumus. Suostumusmenettelyn katsotaan ilmentävän hallinto-oikeudellista luottamuksensuojaperiaatetta. Etuuslainsäädännössä on yleensä kyse asiakkaan toimeentuloa turvaavasta etuudesta, jolloin kynnyksellä päätöksen muuttamiseen asiakkaan vahingoksi on ajateltu olevan korkeampi kuin esimerkiksi muissa hallintopäätöksissä.

Etuuslakien mukaan päätöksessä on asiavirhe, jos päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärän lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe. Tällöin etuuslaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää kuitenkin, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Mikäli asianosainen ei anna suostumustaan asiavirheen korjaamiseen, vakuutuslaitos voi korjata päätöksessä olevan virheen lainvoimaisen päätöksen poistomenettelyn kautta muutoksenhakuelimessä.

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen ja siihen liittyvä valitusoikeus

Etuuslaeissa on säädetty lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Etuuslakien lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevien säännösten mukaan ensimmäisenä muutoksenhakuelimenä etuusasiassa toimiva muu-

toksenhakulautakunta voi vakuutuslaitoksen tai asianosaisen vaatimuksesta poistaa lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi, jos vakuutuslaitoksen antama kyseiseen etuuslakiin perustuva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen. Muutoksenhakulautakunnan tulee ennen asian ratkaisemista varata asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi. Muutoksenhakulautakunnan asiassa antamaan päätökseen voi hakea muutosta kuten etuuspäätöksiin yleensä. Jos puolestaan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutuslaitoksen antama kyseiseen etuuslakiin perustuva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Niin ikään vakuutuslaitoksen on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Vakuutuslaitoksen antamaan päätökseen ei voi tavallisin muutoksenhakuelimen enää hakea muutosta. Vakuutuslaitoksen päätös voidaan menettelyvirheen johdosta ylimääräisenä muutoksenhakuelimellä korkeimmassa hallinto-oikeudessa, ei kuitenkaan, jos päätökseen voidaan hakea muutosta ylimääräisin muutoksenhakuelimellä korkeimmalta oikeudelta.

Etuuslakien säännökset poistomenettelystä yhdessä lainvoimaisen päätöksen oikaisua ja valitusajan jälkeen saapuneen valituksen tutkimista koskevien säännösten kanssa pääosin korvaavat ylimääräisen muutoksenhaun.

Poistoasiat ratkaistiin vuoteen 2007 tavallisin vakuutuslaitoksen, joka suurimmassa osassa toimeentuloturva-asioita toimii ylimpänä muutoksenhakuelimellä. Lisäksi tarkastuslautakunnalla (nykyinen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta) oli toimivalta poistaa Kansaneläkelaitoksen tai, sittemmin jo lakkautettujen, sosiaalivakuutuslaitosten päätökset asioissa, joissa tarkastuslautakunta toimi ylimpänä muutoksenhakuelimellä. Myös työttömyysturvalautakunnalla

ylimpänä muutoksenhakuasteena oli oikeus purkaa koulutus- tai erorahaston lainvoimainen etuus päätös. Vakuutus oikeuden päätöksen poistoasiassa ei saanut hakea muutosta. Poistoasiat siirrettiin vuoden 2007 alusta ensi asteena muutoksenhakulautakuntien toimivaltaan kuuluviksi. Samassa yhteydessä muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamaan päätökseen säädettiin mahdollisuus hakea muutosta normaalein muutoksenhakukeinoin. Muutokset toteutettiin osana toimeentuloturva-asioiden muutoksenhakujärjestelmän yhdenmukaistamista (HE 167/2006 vp).

Jos vakuutuslaitos tekee päätöksen poistamista koskevan hakemuksen, se voi keskeyttää etuuden maksaminen tai maksaa etuutta vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu. Takaisinperinnästä ei kuitenkaan voi antaa päätöstä ennen kuin poistoa koskeva asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Lainvoimaisen päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Erityisen painavana syynä on oikeuskäytännössä pidetty vilppitilanteita.

Poistoasiassa on kysymys ylimääräisen muutoksenhaun purkua vastaavasta oikeusturvakeinosta. Ylimääräiseen muutoksenhaun ei yleisesti liity muutoksenhakuoikeutta. Tästä lähtökohdasta ajateltuna nykyinen valitusoikeus muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamaan päätökseen sopii huonosti ylimääräisen muutoksenhaun muotoon.

Lain mukaan lainvoimaisen päätöksen poistamista voi hakea sekä vakuutuslaitos että asianosainen. Valtaosa poistohakemuksia on kuitenkin vakuutuslaitosten tekemiä. Suurimmassa osassa näitä hakemuksia, muutoksenhakulautakunta hyväksyy vakuutuslaitoksen hakemuksen ja päätös poistetaan, jolloin asia palautuu vakuutuslaitokseen uudelleen ratkaistavaksi. Vakuutuslaitoksen tulee tällöin antaa etuusasiassa uusi päätös, josta asianosainen voi halutessaan valittaa normaalein muutoksenhakukeinoin. Asianosainen voi valittamalla päätöksestä edelleen saada etuuden sellaisena kuin se oli ennen päätöksen poistamista.

Nykyinen muutoksenhakuoikeus muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamasta päätöksestä pitkittää asian käsittelyä huomattavasti, jos kaikkia valitusmahdollisuuksia käytetään. Poistoasiassa asianosainen ei välttämättä myöskään aina ymmärrä, että poistoa koskevassa muutoksenhakulautakunnan päätöksessä ei ole ratkaistu varsinaista etuusasiaa vaan päätöksen poistamisedellytyksiä.

Poistoasioissa on usein kysymys asianosaisen vahingoksi tapahtuvasta päätöksen oikaisemista hänelle liian suurena tai väärin perustein maksetun etuuden johdosta. Asian uudelleen ratkaiseminen poistomenettelyn kautta saattaa kestää pitkään, mikäli asianosainen käyttää kaikkia valitusmahdollisuuksiaan. Mikäli kysymys on myös takaisinperittävästä etuudesta, asianosaisella saattaa olla intressi valittamalla pitkittää uuden päätöksen antoa. Takaisinperintäpäätös voidaan antaa vasta uuden päätöksen antamisen jälkeen. Myös takaisinperintäpäätöksestä asianosainen voi valittaa normaalein muutoksenhakukeinoin. Varsinainen takaisinperintä puolestaan käynnistyy vasta lainvoimaisen takaisinperintäpäätöksen perusteella. Etuuslaeissa on säännökset siitä, missä ajassa päätös aiheettomasti maksetun etuuden osalta on tehtävä ja missä ajassa päätöksellä vahvistettu saatava vanhenee. Kansaneläkelaitoksen etuuksia koskien päätös aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa etuuden maksupäivästä. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava puolestaan vanhenee viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista sitä ennen ole katkaistu. Poistomenettelyn pitkeytyminen yhdessä sitä seuraavan takaisinperintäprosessin pitkeytymisen kanssa saattavat yhdessä johtaa takaisinperittävän saatavan vanhentumiseen.

Takautuvasti myönnetty muu etuus tai korvaus

Kansaneläkelain (568/2007) 83 §:ssä säädetään asian uudelleen ratkaisemisesta työeläkkeen tai korvauksen myöntämisen johdosta. Sen mukaan, jos kansaneläkkeen tai perhe-eläkkeen saajalle on takautuvasti myönnetty lain 22 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus tai

tällaista etuutta on korotettu, Kansaneläkelaitos voi ilman 84 §:n mukaista päätöksen poistamista tai 81 §:n 2 momentin mukaista asianosaisen suostumusta asianosaista kuuluttuaan ratkaista asian uudelleen. Kansaneläke on eläkevähenteinen etuus, jonka määrään vaikuttavat ansioeläketulot on lueteltu kansaneläkelain 22 §:ssä.

Kansaneläkelain 83 §:ää vastaava säännös sisällytettiin myös eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 41 §:ään sekä maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (1192/2002) 31 §:ään. Vastaava säännös sisällytettiin myös lakiin takuueläkkeestä (703/2010) sen 30 §:ään. Takuueläkettä koskeva laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Tilanteita, joissa etuuden saajalle on takautuvasti myönnetty muu etuus tai korvaus esiintyy kuitenkin myös muualla sosiaalietuuksien toimeenpanossa, mutta nimenomaista menettelysäännöstä asian uudelleen ratkaisemiseksi ei tällä hetkellä ole. Tyypillisimmillään tilanne syntyy, kun ensisijaista etuutta koskevan muutoksenhaun kautta etuuden saajalle tulee myönnettäväksi takautuva etuus.

Takautuvasti myönnetyn etuuden tai korvauksen johdosta etuuden saajalle on yleensä tullut suoritettua liikamaksua. Takautuvasti myönnetty etuus tai korvaus on tavallisimmin jokin ensisijainen etuus, joka etuuslain mukaan kokonaan estää tai vähentää etuutta. Etuuslainsäädännössä on erikseen säädetty etuuksien suhteista toisiinsa ja näihin liittyen vakuutuslaitosten välisestä etuuksien regressoinnista. Kysymykseen voi tulla myös tilanne, jossa liikamaksun johdosta etuus tulisi periä takaisin etuuden saajalta. Etuuslakien takaisinperintäsäännösten pääsäännön mukaan, jos etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin. Takaisinperinnästä voidaan kuitenkin tietyin erikseen säännellyn edellytyksin luopua. Ennen takaisinperintää virheellinen päätös tulee oikaista. Päätöksen saatua lainvoiman, takaisinperinnästä annetaan erillinen valituskelpoinen päätös.

Takautuvasti myönnettyjen etuuksien tai korvausten tilanteessa päätöksiä oikaistaan eri etuusjärjestelmissä tällä hetkellä epäyhtenäisesti eri säännösten perusteella. Osa pää-

töksistä oikaistaan asianosaisen suostumuksella tai poistomenettelyn kautta. Joidenkin etuuksien osalta päätöksiä on oikaistu tarkistamista koskevien säännösten perusteella taikka vakuutuslaitoksen regressioikeuteen perustuen. Yhteistä oikaisuissa on kuitenkin se, että kysymyksessä ovat tilanteet, joissa etuuden saajalle on takautuvasti myönnetty jokin muu etuus tai korvaus, joka ajoittuu aikaisemmin myönnetyn etuuden alkamisajankohtaan tai tätä edeltävälle ajalle, ja takautuvasti myönnetty etuus tai korvaus on luonteeltaan sellainen, että se etuuslain mukaan kokonaan estää etuuden tai vähentää sen määrää. Normaalisti etuus tulee huomioon otettavaksi päätöstä tehdessä, jos tieto etuudesta on vakuutuslaitoksen saatavilla. Tilanteissa on usein kysymys samalla toiselta vakuutusyhtiöltä regressoitavasta etuuden määrästä tai etuuden saajalta itseltään takaisinperittävästä etuudesta.

Poistomenettely on hallinnollisesti tarpeellisen raskas ja pitkäkestoinen menettely etuusasian uudelleen ratkaisemiseksi takautuvasti myönnetyn muun etuuden tai korvauksen tilanteessa. Hallinnollisesti poistomenettely rasittaa paitsi etuuden maksajia, myös muutoksenhakuelimiä. Takaisinperintätilanteissa käsittelyn pitkittyminen saattaa johtaa myös takaisinperintäsaatavan vanhentumiseen. Asian joutuisampi käsittely ja nykyistä yksinkertaisempi menettely olisivat myös asianosaisen oikeusturvan kannalta eduksi. Olisi myös tarkoituksenmukaista, että menettely etuusasian uudelleen ratkaisemiseksi takautuvasti myönnettyjen etuuksien tai korvausten tilanteissa olisi yhdenmukainen eri etuuksien toimeenpanossa.

Uusi selvitys ja olosuhteiden muuttuminen päätöksen antamisen jälkeen

Etuuslaeissa on säädetty vakuutuslaitoksen velvollisuudesta ottaa lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu asia uudelleen käsiteltäväksi. Säännösten mukaan, jos asiassa, jossa on kysymys evätyn etuuden myöntämisestä tai myönnetyn etuuden lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Tällöin vakuutuslaitos voi aiemman lainvoiman saaneen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää

edun aikaisempaa suurempana. Myös muutoksenhakulautakunnat ja vakuutus oikeus voivat menetellä vastaavasti valitusasiaa käsitellessään. Muutoksenhakusäännösten esitöissä (HE 117/1994 vp) todetaan, että asian uudelleen tutkiminen edellyttää uutta selvitystä, joka ei ole ollut aikaisempaa päätöstä tehtäessä päätöksentekijän käytettävissä.

Etuuslaeissa on myös erikseen säädetty toistuvaisetuuksien lakkauttamisesta tai tarkistamisesta olosuhteiden muuttuessa. Pääsääntöisesti lakkauttaminen tai tarkistaminen on säädetty vakuutuslaitoksen velvollisuudeksi. Poikkeuksena edellä mainitusta on tapaturmavakuutuslain (608/1948) 46 §:n 1 momentti. Etuuslaeissa on myös yleensä säädetty etuuden saajan velvollisuudesta ilmoittaa sellaisista olosuhteidensa muutoksista, joilla on vaikutusta etuuden määrään tai hänen oikeuteensa saada etuutta. Luottamuk sensuojaperiaatteen ei ole katsottu ulottuvan tilanteisiin, joissa etuuden kannalta merkitykselliset olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet.

Mikäli kysymys on etuuden saajan olosuhteiden muuttumisesta siten, että etuuden hakija mielestään nyt täyttäisi aiemmin lainvoimaisella päätöksellä evätyn etuuden myöntämisedellytykset, kysymys on uudesta asiasta ja etuuden hakija voi tehdä etuutta koskevan uuden hakemuksen normaalisti.

Kuulemisen tiedoksianto poistoasioissa

Etuuslakien lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevien säännösten mukaan muutoksenhakulautakunnan ja vakuutus oikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen poistoasian ratkaisemista. Käytännössä poistoasian käsittelyn sujuvoittamiseksi vakuutuslaitokset ovat toimittaneet asianosaisen kuulemisen muutoksenhakuasteiden puolesta samalla, kun ne ovat toimittaneet poistohakemuksen liitteineen muutoksenhakuelimelle. Opintotukilain päätöksen poistamista koskevissa säännöksissä ei ole erikseen säädetty muutoksenhakuasteiden kuulemisvelvollisuudesta, vaan muutoksenhakuasteissa sovelletaan kuulemisen osalta hallintolainkäyttölain(586/1996) säännöksiä. Käytännössä myös opintotukilain mukaisissa poistoasioissa kuuleminen on tapahtunut

Kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan toimesta ja kuulemisen tiedoksianto on toimitettu todisteellisesti.

Hallintolainkäyttölaki sääntelee lainkäyttöä yleisissä hallintotuomioistuimissa. Lain 55 §:ssä säädetään päätöksen ja muun asiakirjan tiedoksiannosta. Sen mukaan päätös, jonka tiedoksiannosta alkaa kulua valitusaika tai muu asianosaisen oikeuteen vaikuttava määräaika, annetaan tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolain 60 §:ssä säädetään. Pykälän mukaan todisteellista tiedoksiantotapaa voidaan käyttää myös, jos se on muusta syystä tarpeen asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan muun asiakirjan tiedoksiantoon sovelletaan hallintolain säännöksiä.

Muutoksenhakulautakuntia koskevissa säännöksissä on hallintolainkäyttölaista poiketen säädetty päätöksen tiedoksiannosta kirjeitse. Niin ikään etuuslainsäädännön mukaan päätökset annetaan hallintolaista poiketen tiedoksi postitse kirjeellä.

Vakuutuslaitosten käytännöt kuulemisen tiedoksiantotavan osalta poistoasioissa vaihtelevat. Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemissa etuuksissa kuulemisen tiedoksianto on tapahtunut todisteellisesti, samoin kuin työttömyysturvan ja työeläkevakuutuksen toimeenpanossa. Tiedoksianto on tällöin tapahtunut saantitodistusta käyttäen tai, jos tämä menettely ei ole onnistunut, haastemiestä käyttäen. Viime kädessä asiasta on ilmoitettu virallisessa lehdessä. Tapaturmavakuutuksen toimeenpanossa on pääsääntöisesti käytetty tavallista kirjeitse tapahtuvaa tiedoksiantotapaa. Vastineen asianosainen on yleensä kaikissa etuuksissa lähettänyt suoraan muutoksenhakuelimelle. Jos asianosaista ei ole kuultu vakuutuslaitoksen toimesta, muutoksenhakuelin on kuullut asianosaista ja tiedoksianto on tällöin tapahtunut todisteellisesti.

Todisteellinen tiedoksianto on hallinnollisesti raskas ja hidas tiedoksiantotapa, joka pitkittää käsittelyä tarpeettomasti. Lisäksi siitä aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia. Saantitodistuksin toteutettu tiedoksianto ei ole vaivaton myöskään asianosaiselle, sillä se edellyttää asiakirjan noutoa määräajassa postitoimipaikasta. Asianosaisen oikeusturva ei vaarantuisi, vaikka kuulemisen tiedoksianto tapahtuisi tavallisena tiedoksiantona kirjeitse.

Myös päätökset annetaan etuusasioissa asianosaiselle tiedoksi tavallisena tiedoksiantona kirjeellä. Jos asianosainen antaa vastineensa vasta kuulemiselle varatun määräajan jälkeen, selvitys voidaan silti ottaa huomioon, jos muutoksenhakuelin ei ole vielä tehnyt ratkaisua asiassa. Mikäli muutoksenhakulautakunta poistaa vakuutuslaitoksen päätöksen, asia palautuu vakuutuslaitokseen uudelleen ratkaistavaksi ja näin annettuun vakuutuslaitoksen päätökseen asianosainen voi halutessaan hakea muutosta. Etuuslaeissa on lisäksi, myös säännökset lainvoimaisen päätöksen oikaisemisesta uuden selvityksen johdosta asianosaisen eduksi.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Takautuvasti myönnetty muu etuus tai korvaus

Esityksessä ehdotetaan, että sairausvakuutuslakiin (1224/2004), työttömyysturvalakiin (1290/2002), aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin (1276/2000), asumistukilakiin (408/1975), opintotukilakiin (65/1994), Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettuun lakiin (566/2005) sekä vammaisetuuksista annettuun lakiin (570/2007) lisättäisiin säännös asian uudelleen ratkaisemisesta silloin, kun etuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty muu etuus tai korvaus. Työeläkelaeista vastaava säännös esitetään lisättäväksi työntekijän eläkelakiin (395/2006), yrittäjän eläkelakiin (1272/2006), merimieseläkelakiin (1290/2006), maatalousyrittäjän eläkelakiin (1280/2006) sekä kunnalliseen eläkelakiin (549/2003). Mainittu säännös esitetään lisättäväksi myös maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annettuun lakiin (612/2006).

Ehdotetut säännökset koskisivat tilanteita, joissa etuuden saajalle on takautuvasti myönnetty jokin muu etuus tai korvaus, joka ajoittuu etuuden alkamisajankohtaan tai sitä edeltävään aikaan, ja myönnetty etuus tai korvaus on luonteeltaan sellainen, että se lakiin perustuen suoraan kokonaan estää tai vähentää etuuden määrää. Säännöstä sovellettaisiin myös tilanteissa, jossa etuuden saa-

jalle on annettu päätös, joka sisältää etuuden tai korvauksen takautuvan korotuksen. Vakuutuslaitos voisi näissä tilanteissa ilman asianosaisen suostumusta tai poistomenettelyä ratkaista lainvoimaisella päätöksellä ratkaistun asian tältä osin uudelleen. Vakuutuslaitoksen olisi annettava asiassa aina uusi päätös, josta asianosainen voisi halutessaan valittaa normaalein muutoksenhakukeinoin.

Ehdotetut säännökset eivät koskisi niin sanottuja jälkiseikkatilanteita eli tilanteita, joissa takautuvan etuuden tai korvauksen maksujako ajoittuu sekä jo myönnetyn etuuden alkamisajankohdan ja myöntöpäätöksen jälkeiseen aikaan, vaan tällöin sovellettaisiin etuuden lakkauttamista tai tarkistamista koskevia etuuslain säännöksiä. Ehdotettu säännös ei koskisi myöskään tilanteita, joissa tieto myönnetystä muusta etuudesta tai korvauksesta olisi ollut vakuutuslaitoksen saatavilla jo päätöstä tehdessä. Näissä tilanteissa asian uudelleen ratkaiseminen edellyttää edelleen asianosaisen suostumusta tai päätöksen poistamista.

2.2 Lainvoimaisen päätöksen poistaminen ja siihen liittyvä valitusoikeus

Esityksessä ehdotetaan, että nykyisestä valitusoikeudesta muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamasta päätöksestä luovutaisiin. Muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamaan päätökseen ei näin ollen enää voisi valittamalla hakea muutosta vakuutuslaitoksesta. Lainvoimaisen päätöksen poistamisessa on kysymys ylimääräiseen muutoksenhakuun verrattavasta menettelystä, johon ei yleisesti liity valitusoikeutta. Selvyyden vuoksi valituskielto ehdotetaan todettavaksi nimenomaisesti lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevissa etuuslakien säännöksissä. Nimenomaisella maininnalla suljettaisiin pois mahdollisuus valittaa muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamasta päätöksestä muutoksenhakuoikeutta koskevien etuuslakien yleissäännösten nojalla. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997; koulumatkatukilaki) osalta asiasta ehdotetaan säädettävän lain muutoksenhakua koskevassa yleissäännöksessä.

Valitusoikeuden poistaminen lyhentäisi merkittävästi etuusasian kokonaiskäsitelyaikaa. Sosiaalivakuutusetuksissa on kysymys toimeentuloturva koskevista asioista, jolloin myös asian joutuisalla käsittelyllä on merkitystä. Etuuden saajan oikeusturvan kannalta keskeistä on se, että mikäli muutoksenhakulautakunta hyväksyy vakuutuslaitoksen poistohakemuksen ja poistaa lainvoimaisen päätöksen, asian palautuu vakuutuslaitokselle uudelleen ratkaistavaksi. Vakuutuslaitoksen tulee antaa etuusasiassa uusi valituskelpoinen päätös, josta asianosainen voi halutessaan valittaa normaalein muutoksenhakukeinoin muutoksenhakulautakuntaan ja vakuutusoi-keuteen. Jos muutoksenhakulautakunta hylkää asianosaisen itsensä laatiman poistohakemuksen, vakuutuslaitoksen asiassa antama päätös jää voimaan. Asianosaisella on etuuslakien mukaan oikeus aina saada asia uudelleen tutkittavaksi, mikäli asiassa ilmenee uutta selvitystä. Asianosaisella on myös edelleen oikeus hakea muutoksenhakulautakunnan ja vakuutus- oikeuden päätöksen poistoa vakuutus- oikeudelta.

Valitusoikeuden poistaminen esitetyllä tavalla, merkitsisi myös sitä, että myöskään vakuutuslaitoksella ei olisi valitusoikeutta, mikäli muutoksenhakulautakunta hylkäisi vakuutuslaitoksen poistohakemuksen tai hyväksyisi asianosaisen laatiman poistohakemuksen. Vakuutuslaitoksella olisi asianosaisen tapaan kuitenkin edelleen oikeus hakea muutoksenhakulautakunnan ja vakuutus- oikeuden päätöksen poistoa vakuutus- oikeudelta.

2.3 Kuulemisen tiedoksianto poistoasi- oissa

Esityksessä ehdotetaan, että etuuslakien lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin pykäliin lisättäisiin selvyuden vuoksi ja yhtenäisen käytännön saavuttamiseksi sekä hallinnollisen menettelyn keventämiseksi säännös siitä, että kuulemisen tiedoksianto päätöksen poistamista koskevassa asiassa toimitettaisiin siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Tiedoksianto tapahtuisi näin tavallista tiedoksiantotapaa noudattaen postitse kirjeellä. Vastaanottajan katsottaisiin saaneen

asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen tietoon asia katsottaisiin tulleen kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Myös hallintolain perusteluissa (HE 72/2002 vp s. 135) on ilmaistu, että tavallisen tiedoksiantotavan asemaa hallintoasian käsitte-lyyn liittyvien asiakirjojen pääsääntöisenä tiedoksiantotapana halutaan korostaa ja todisteellista vastaanottotodistuksin tapahtuvaa tiedoksiantoa vähentää.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Vaikutukset viranomaisten toiminta- **taan**

Etuuslakeihin ehdotetut takautuvaa etuutta koskevat säännökset vähentäisivät poisto-asioiden määrää ja näin keventäisivät muutoksenhakulautakuntien työmäärää.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan tuli vuonna 2009 vireille 1 316 poistohakemu-
musasiaa. Asioita ratkaistiin yhteensä 1 647 kappaletta. Poistohakemuksista 76 prosenttia hyväksyttiin ja 12 prosenttia hylättiin. Hakemuksista 9 prosenttia raukesi. Raukeamisten pääasiallinen syy on ollut kansaneläkelaitoksen poistohakemuksen jälkeen saama asianosaisen suostumus. Poistohakemuksista kaksi prosenttia palautettiin. Vuonna 2010 syyskuun loppuun mennessä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan on saapunut 958 poistohakemusta. Tänä vuonna syyskuun loppuun mennessä poistohakemuksia on ratkaistu yhteensä 1 438 kappaletta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa ei ole etuuskohtaista poistohakemustilastoa, mutta muutoksenhakulautakunnan arvion mukaan noin 40 prosentissa poistohakemus perustuu siihen, että etuuden saajalle myönnetty takautuva etuus tai korvaus.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan tuli vuonna 2009 vireille poistohakemuksia 1 336 kappaletta. Muutoksenhakulautakunnan arvion mukaan vuonna 2010 poistohakemuksia tulee olemaan kutakuinkin saman verran noin 1 300 kappaletta. Takautuvaan sosiaalietuuteen liittyviä poistohakemuksia muutoksenhakulautakunnassa on arviolta noin 300 kappaletta vuodessa.

Vakuutusosoikeuden työmääriin esitetyillä muutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta.

Muutoksilla myös sujuvoitettaisiin etuuk-sien toimeenpanoa sekä kevennettäisiin työ-määrää vakuutuslaitoksissa.

Esityksellä ei ole vaikutuksia etuuksista aiheutuviin menoihin tai etuuk-sien määriin. Asioiden käsittely kuitenkin nopeutuisi ja tarpeetonta hallinnollista työtä karsiutuisi pois, mistä syntyisi jonkin verran säästöä toimintamenoihin.

Valitusoikeuden poistaminen tarkoittaa myös sitä, ettei myöskään vakuutuslaitos voi-si enää hakea muutosta, jos muutoksenhaku-lautakunta hylkää vakuutuslaitoksen poistohakemuksen tai hyväksyy asianosaisen tekemän poistohakemuksen. Vakuutuslaitoksella on kuitenkin edelleen oikeus hakea muutok-senhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätöksen poistoa vakuutusosoikeudelta.

3.2 Vaikutukset vakuutettujen asemaan

Muutoksilla joudutettaisiin asian käsittelyä, jolloin vakuutetut saisivat päätöksen asiassa nopeammin. Vakuutetun oikeusturvan kan-nalta sekä takautuvaa etuutta koskevassa asi-an uudelleen ratkaisutilanteessa että tilan-teessa, jossa muutoksenhakulautakunta pois-taa vakuutuslaitoksen lainvoimaisen päätök-sen, vakuutettu saa aina uuden valituskelpoi-sen päätöksen, josta hän voi halutessaan val-littaa normaalein muutoksenhakukeinoin. Jos muutoksenhakulautakunta hylkää vakuutetun tekemän poistohakemuksen, etuuslainsää-dännössä on erikseen säädetty vakuutuslai-toksen velvollisuudesta tutkia asia uudelleen uuden selvityksen johdosta. Asianosaisella on myös edelleen oikeus hakea muutoksen-

hakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden pää-töksen poistoa vakuutusosoikeudelta.

4 Esityksen valmistelu

Ehdotetut muutokset perustuvat sosiaali-turvan uudistamiskomitean (SATA) ehdotuk-siin sosiaaliturvan uudistamiseksi (Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2009:62). Komitean yhtenä tehtävänä oli selvittää ja arvioida sosiaaliturvajärjestelmän hallinnol-listen prosessien ja menettelytapojen selkeyt-tämistä ja yksinkertaistamista.

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveys-ministeriössä virkatyönä yhteistyössä sosiaa-liturvaetuuk-sien toimeenpanojärjestelmää ja muutoksenhakuelimiä sekä keskeisiä työ-markkinajärjestöjä edustavien tahojen kans-sa. Esityksestä on kuultu oikeusministeriötä, opetus- ja kulttuuriministeriötä sekä valtiova-rainministeriötä. Esityksen kiireellisestä aika-taulusta johtuen säädösehdotuksesta ei ole ehditty pyytää kirjallisia lausuntoja. Esityk-sen kannalta keskeiset tahot ovat kuitenkin olleet esityksen valmistelussa mukana.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 218/2010 vp). Mainitussa esityksessä, ehdo-tetaan, että tapaturmavakuutuslain 54 a §:ään siirrettäisiin voimassa olevan lain 53 d §:n säännökset lainvoimaisen päätöksen poista-misesta. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Tässä esitykses-sä ehdotetaan myös muutettavaksi tapatur-mavakuutuslain 53 d §:ää.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Lakiehdotukset 1—13

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn muun etuuden tai korvauksen johdosta

Ehdotettuihin sosiaaliturvan etuuslakeihin lisättäisiin kokonaan uusi pykälä koskien asian uudelleen ratkaisemista, kun etuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty muu etuus tai korvaus, joka etuuslain mukaan kokonaan estää tai vähentää etuutta. Säännöstä sovellettaisiin myös, jos etuuden saajalle on annettu päätös, joka sisältää etuuden tai korvauksen takautuvan korotuksen. Ehdotettu säännös koskisi tilannetta, jossa takautuva etuus ajoittuu etuuden alkamisajankohtaan tai sitä edeltävään aikaan. Vakuutuslaitos voisi tällaisessa tilanteessa ratkaista lainvoimaisen asian tältä osin uudelleen ilman asianosaisen suostumusta tai lainvoimaisen päätöksen poistomenettelyä. Asian uudelleen ratkaiseminen edellyttäisi aina uuden valituskelpoisen päätöksen antamista.

Tavanomaisin tilanne, jossa ehdotettu menettely tulisi sovellettavaksi, syntyy, kun ensisijaista etuutta koskevan muutoksenhaun myötä etuuden saajalle myönnetään takautuva muu etuus tai korvaus, joka etuuslain perusteella suoraan kokonaan estää etuuden tai vähentää etuuden määrää.

Säännösten soveltamisalaan eivät kuuluisi niin sanotut jälkiseikkatilanteet eivätkä tilanteet, joissa on kysymys sellaisista takautuvasti myönnetyistä etuuksista tai korvauksista, joista tieto on ollut vakuutuslaitoksen saatavilla jo päätöstä tehdessä. Jälkiseikkatilanteissa kysymykseen tulisivat etuuden tarkistaminen tai lakkauttaminen etuuslain säännösten mukaisesti. Asian uudelleen ratkaiseminen niissä tilanteissa, joissa tieto takautuvasta etuudesta tai korvauksesta on ollut vakuutuslaitoksen saatavilla jo päätöstä tehtäessä, olisi mahdollista asianosaisen suostumuksella tai poistomenettelyn kautta.

Asianosaisen kuulemisesta säädetään yleisesti hallintolain 34 §:ssä. Sen pääsäännön mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Lain 2 momentissa on lueteltu tilanteet, jolloin kuuleminen voidaan jättää toimittamatta. Sen 5-kohdan mukaan kuuleminen voidaan jättää toimittamatta silloin, kun hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista tai kuuleminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Hallintolain perusteluissa todetaan, että kuulluksi tulemisen oikeutta on perinteisesti pidetty oikeusturvaa edistävänä periaatteena. Tämän ohella kuulemisen on katsottu korostavan asianosaisasemaan olennaisesti liittyvää yksilön vaikuttamismahdollisuutta. Edelleen asianosaisen kuuleminen palvelee myös asian selvittämistä. Näin kuulemisvelvollisuus edistää viranomaistoiminnan tasapuolisuutta ja asioiden käsittelyn huolellisuutta.

Asianosaisen kuulemista ehdotettujen säännösten tarkoittamissa tilanteissa voidaan pitää tarpeettomana, koska etuuden tai korvauksen huomioonottamisessa vakuutuslaitoksella ei ole harkintavaltaa. Tästä syystä asianosaisen kuuleminen näissä tilanteissa jäisi vain muodollisuudeksi, joka pitkittäisi asian käsittelyä eikä aidosti edistäisi asianosaisen oikeusturvaa. Valtaosassa tapauksia takautuvasti maksetun etuuden tai korvauksen johdosta asianosaiselle syntynyt liikamaksu peritään regressinä takaisin takautuvaa etuutta maksaneelta toiselta vakuutuslaitokselta. Näissä tilanteissa asianosainen saa tiedon etuuksien yhteensovituksesta jo takautuvaa etuutta myöntäneen vakuutuslaitoksen päätöksessä. Asianosainen voi myös valittaa normaalein muutoksenhakekeinoin takautuvaa etuutta myöntäneen vakuutuslaitoksen päätöksestä. Asianosainen voi niin ikään valittaa päätöksestä, jolla etuusasia on ratkaistu uudelleen.

Käytännössä asianosainen jo etuutta haikiessaan ilmoittaa, jos hän on hakenut vas-

taavaa etuutta tai korvausta myös muualta. Tällöin vakuutuslaitos yleensä ilmoittaa asianosaiselle päätöksessään mahdollisen takautuvan etuuden vaikutuksesta jo myönnettyyn etuuteen. Valtaosassa etuuksia asianosainen on myös lain perusteella velvoitettu ilmoittamaan vakuutuslaitokselle sellaisista olosuhteiden muutoksista, jotka vaikuttavat hänen oikeuteensa saada etuutta tai etuuden määrään. Asianosaisella voidaan näin olettaa olevan vähintään yleisen tason tieto etukäteen etuuksien yhteensovituksista.

Niissä takautuvasti myönnetyn etuuden tai korvauksen tilanteissa, joissa takaisinperittävä syntyy asianosaiselta itseltään, asianosaista on tarpeen kuulla. Takaisinperintä on kuitenkin oma prosessinsa ja käynnistyy vasta, kun etuus päätös on ensin asianmukaisesti ratkaistu uudelleen. Takaisinperintäprosessissa asianosaista kuullaan normaalisti ja asiassa annetaan valituskelpoinen päätös. Takaisinperittävä asianosaiselta itseltään saattaa syntyä esimerkiksi tilanteessa, jossa toiselta vakuutuslaitokselta regressinä saatava määrä ei kokonaan kata syntynyttä liikamaksua. Jos näissä tilanteissa asianosaista kuultaisiin jo asiaa uudelleen ratkaistaessa, pitkitäisi se asian kokonaiskäsittelyaikaa ja kasvattaisi omalta osaltaan asianosaiselta itseltään takaisinperittävän osuuden määrää.

Ehdotettu uusi säännös sijaitsisi sairausvakuutuslain 17 luvun uudessa 3 a §:ssä, työtömyysturvain 12 luvun uudessa 4 a §:ssä, aikuiskoulutustuesta annetun lain uudessa 23 a §:ssä, asumistukilain uudessa 21 b §:ssä, opintotukilain uudessa 30 b §:sä, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain uudessa 57 a §:ssä, vammaisetuuksista annetun lain uudessa 41 a §:ssä, työntekijän eläkelain uudessa 140 a §:ssä, yrittäjän eläkelain uudessa 136 a §:ssä, merimieseläkelain uudessa 137 a §:ssä, maatalousyrittäjän eläkelain uudessa 113 a §:ssä, kunnalliseen eläkelain uudessa 163 §:ssä sekä maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 60 §:n uudessa 4 momentissa.

Kunnallinen eläkelaitos huolehtii vuoden 2011 alusta valtion eläketurvan toimeenpanosta. Eläkepäätökset annetaan soveltaen valtion eläkelakia, mutta eläkepäätöksiin haetaan muutosta kunnallisen eläkelain muu-

toksenhakusäännöksiä soveltaen. Siksi ehdotettu uusi säännös myös valtion eläkelain mukaisten päätösten osalta sijaitsisi kunnallisen eläkelain uudessa 163 §:ssä.

Kunnallisen eläkelain 164 §:ään tehtäisiin myös tekninen muutos poistamalla pykälässä mainittu hallintolain säädösnumero, koska säädösnumero tulee mainituksi ehdotetussa uudessa 163 §:ssä.

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Esityksessä ehdotetaan, että valitusoikeudesta muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamaan päätökseen luovutaan. Selvyyden vuoksi valituskielto todettaisiin nimenomaisesti ehdotettujen lakien lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevissa säännöksissä. Nimenomaisella maininnalla suljettaisiin pois mahdollisuus valittaa päätöksestä etuuslain muutoksenhakuoikeutta koskevan yleissäännöksen nojalla. Nykyisin valitusoikeudesta muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamaan päätökseen on nimenomaisesti säädetty etuuslakien lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevassa säännöksessä. Opintotukilaissa, kunnallisessa eläkelaisissa ja valtion eläkelaisissa valitusoikeudesta ei ole nimenomaisesti säädetty poistoa koskevassa säännöksessä, vaan oikeus hakea muutosta perustuu lakien muutoksenhakua koskeviin yleissäännöksiin.

Muutoksilla lyhennettäisiin merkittävästi etuusasian kokonaiskäsittelyaikaa. Sosiaalivakuutusetuksissa on kysymys vakuutetun toimeentuloturva koskevasta asiasta, jolloin asian joutuisalla käsittelyllä on merkitystä. Asianosaisen oikeusturvan kannalta keskeistä on, että hän saa etuusasiassa aina uuden valituskelpoisen päätöksen. Jos muutoksenhakulautakunta poistaa vakuutuslaitoksen lainvoimaisen päätöksen, asian palautuu laitokselle uudelleen ratkaistavaksi. Vakuutuslaitoksen on tällöin annettava asiassa uusi päätös, josta asianosainen voi halutessaan valittaa normaalein muutoksenhakukeinoin. Jos muutoksenhakulautakunta hylkää asianosaisen itsensä tekemän poistohakemuksen, vakuutuslaitoksen asiassa antama päätös jää voimaan. Asianosaisella on kuitenkin etuuslakien mukaan oikeus aina saada asia uudel-

leen tutkittavaksi, mikäli asiassa ilmenee uutta selvitystä. Asianosaisella on myös oikeus hakea muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätöksen poistoa vakuutusosoikeudelta.

Muutos tarkoittaa samalla, että myöskään vakuutuslaitoksella ei jatkossa olisi valitusoikeutta, mikäli muutoksenhakulautakunta hylkää vakuutuslaitoksen poistohakemuksen tai hyväksyy asianosaisen poistohakemuksen. Vakuutuslaitoksella on kuitenkin asianosaisen tapaan edelleen oikeus hakea muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätöksen poistoa vakuutusosoikeudelta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että ehdotettujen etuuskäytösten lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevaan pykälään lisättäisiin uusi momentti, jonka mukaan kuulemisen tiedoksianto päätöksen poistamista koskevassa asiassa toimitettaisiin tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Tiedoksianto toimitettaisiin näin postitse kirjeellä. Vastanottajan katsottaisiin saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen tietoon asia katsottaisiin kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Opintotukilain päätöksen poistamista koskevaan 31 §:ään sen 1 ja 2 momentteihin lisättäisiin säännös, jonka mukaan opintotuen muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden tulee varata asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Säännös vastaisi nykyistä soveltamiskäytäntöä ja muiden etuuskäytösten voimassa olevia säännöksiä.

Valitusosoikeuden poistoa ja kuulemisen tiedoksiantoa koskevat muutokset tehtäisiin sairausvakuutuslain 17 luvun 4 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, työttömyysturvalain 12 luvun 7 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 7 momentti, aikuiskoulutustuesta annetun lain 25 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, asumistukilain 22 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 58 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, vammaisetuuksista annetun lain 42 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti, työntekijän

eläkelain 140 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti, yrittäjän eläkelain 136 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti, merimieseläkelain 137 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti, maatalousyrittäjän eläkelain 113 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti sekä kunnallisen eläkelain 162 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti. Opintotukilain osalta muutokset tehtäisiin 31 §:n 1 ja 2 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti.

1.2 Lakiehdotukset 14—16

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn muun etuuden tai korvauksen johdosta

Ehdotuksessa eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 41 §:ään, kansaneläkelain 83 §:ään ja takuueläkkeestä annetun lain 30 §:ään tehtäisiin muutokset, jotta säännökset olisivat yhdenmukaiset kohdassa 1.1 esitettyjen lakiehdotusten 1—13 kanssa. Pykäliin tehtävin muutoksin vakuutuslaitos voisi takautuvan etuuden tai korvauksen tultua myönnettyksi asianosaiselle, ratkaista asian uudelleen ilman asianosaisen suostumusta tai päätöksen poistamista. Säännöksen soveltamisalaan kuuluisi edelleen tilanne, jossa etuutta tai korvausta takautuvasti korotetaan. Samalla lakien asianomaisen pykälän otsikko yhdenmukaistettaisiin vastaamaan edellä lakiehdotusten 1—13 pykäläotsikoita.

Eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 41 §:ään lisättäisiin myös viittaus kansaneläkelain 22 §:n 2 momenttiin, jossa säädetään kansaneläkkeen määrää laskettaessa tulona huomioon otettavasta ulkomailta maksettavasta jatkuvasta eläkkeestä tai korvauksesta. Eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 41 §:ään lisättäisiin lisäksi säännös siitä, että Kansaneläkelaitos voisi ilman asianosaisen suostumusta tai poistomenettelyä ratkaista asian uudelleen myös silloin, jos asumistuen saajalle on takautuvasti myönnetty asumistukilain mukainen asumistuki, joka eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 8 §:n 5 momentin perusteella on asumistuen myöntämisen estävä etuus.

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Esityksessä ehdotetaan, että edellä kohdassa 1.1. lakiehdotuksia 1—13 koskevat muutokset valitusoikeudesta muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamaan päätökseen sekä kuulemisen tiedoksiannosta poistoasiassa tehtäisiin vastaavin perustein ja vastaavalla tavalla myös eläkkeensaajan asumistuesta annettuun lakiin, kansaneläkelakiin sekä takuueläkkeestä annettuun lakiin. Muutokset tehtäisiin eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 42 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti, kansaneläkelain 84 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti sekä takuueläkkeestä annetun lain 31 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti.

1.3 Lakiehdotukset 17—25

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Esityksessä ehdotetaan, että edellä kohdassa 1.1. lakiehdotuksia 1—13 koskevat muutokset valitusoikeudesta muutoksenhakulautakunnan poistoasiassa antamaan päätökseen sekä kuulemisen tiedoksiannosta poistoasiassa tehtäisiin vastaavin perustein ja vastaavalla tavalla myös lakiehdotuksiin 17—25.

Muutokset tehtäisiin valtion eläkelain (1295/2006) 174 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 4 momentti, sotilasavustuslain (781/1993) 21 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 14 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, äitiysavustuslain (477/1993) 13 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, lapsilisälain (796/1992) 15 c §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti, elatustukilain (580/2008) 33 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 5 momentti, vammaisten henkilöiden tulkkauksesta annetun lain (133/2010) 22 §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 4 momentti, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 22 c §:n 1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti sekä tapaturmavakuutuslain (608/1948) 53 d §:n

1 momenttiin ja lisäämällä pykälään uusi 6 momentti.

1.4 Lakiehdotus 26

Esityksessä ehdotetaan, että opintotuen muutoksenhakulautakunnan lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevassa asiassa antamaan päätökseen ei voisi hakea muutosta valittamalla. Koska koulumatkatukilain 14 §:ssä viitataan soveltuvin osin opintotukilain säännöksiin muun muassa päätöksen poistamisen osalta, kiellosta hakea muutosta säädettäisiin selvyyden vuoksi koulumatkatukilain muutoksenhakua koskevassa 9 §:n yleissäännöksessä.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Selvyyden vuoksi säädettäisiin erikseen, että takautuvaa etuutta tai korvausta koskevaa etuuslain säännöstä sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään ehdotetun lain voimaantulon jälkeen.

Muutoksenhakuasteessa vireillä olevien poistoasioiden osalta säädettäisiin, että ehdotetun lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusvoimassa vireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovellettaisiin ehdotetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Maatalousyrittäjien luopumistukijärjestelmä säädetään kullekin soveltamisjaksolle erikseen tietyksi määräajaksi. Luopumistukijärjestelmästä vuosille 2007—2010 on säädetty lailla (612/2006) ja vuosille 2011—2014 maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta annetulla lailla (1787/2009). Tarkoituksena on, että maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 60 §:ään ehdotettu uusi 4 momentti koskisi myös vuosien 2007—2010 luopumistukijärjestelmää, jonka vuoksi lain voimaantulosäännökseen ehdotetaan otettavaksi maininta siitä, että lakia sovelletaan, jos luopuminen on tapahtunut 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lakiehdotus ei sisällä ehdotuksia, joiden osalta tulisi harkittavaksi poikkeaminen tavanomaisesta lainsäädäntöjärjestyksestä. Esiityksellä ei muuteta etuuskien saamisperusteita

ta tai niiden suuruutta. Ehdotetuilla muutoksilla toimeentuloturva koskevan etuusasian kokonaiskäsitelyaika lyhenisi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 17 luvun 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1301/2006, ja
lisätään 17 lukuun uusi 3 a § ja 4 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1301/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

17 luku

Muutoksenhaku

3 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos päivärahaetuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 8 luvun 6 §:n, 11 luvun 8 tai 10 §:n tai 12 luvun 1—5 tai 9—11 §:n nojalla huomioon otettava etuus tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Asia voidaan ratkaista uudelleen 1 momentissa säädetyllä tavalla myös silloin, kun päivärahan maksaminen päättyy 9 luvun 15 §:n 2 momentin nojalla tai, kun tämän lain mukaisen sairaanhoitokorvauksen lääkärin antaman psykoterapian kustannuksista saaneelle on takautuvasti korvattu samoista kustannuksista Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua kuntoutuspsykoterapiaa.

4 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 3 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksen- hakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa vi- reillä oleviin lainvoimaisen päätöksen pois- tamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita sää- nöksiä.

2.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 12 luvun 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1089/2006, ja
lisätään 12 lukuun uusi 4 a § ja 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1089/2006, uusi 7 momentti seuraavasti:

12 luku

Muutoksenhaku

4 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden myöntämisen johdosta

Jos työttömyysetuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty etuus tai korvaus, joka 3 luvun 3 §:n 1 momentin, 3 luvun 4 §:n tai 4 luvun 7 §:n tai 4 luvun 8 §:n nojalla on otettava huomioon, työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

7 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, työttö-

myysturvan muutoksenhakulautakunta voi Kansaneläkelaitoksen, työttömyyskassan tai asianosaisen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 4 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki**aikuiskoulutustuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) 25 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1090/2006, ja

lisätään lakiin uusi 23 a § ja 25 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1090/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

23 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden myöntämisen johdosta

Jos aikuiskoulutustuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty etuus, joka 11 §:n tai 12 a §:n 3 momentin nojalla on otettava huomioon, Koulutusrahasto voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

25 §

Päätöksen poistaminen

Jos aikuiskoulutustukea koskeva Koulutusrahaston antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta voi rahaston tai asianosaisen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen kä-

siteltäväksi. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 23 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki**asumistukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumistukilain (408/1975) 22 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1315/2006, ja
lisätään lakiin uusi 21 b § ja 22 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1315/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

21 b §

Jos asumistuen saajalle tai asumistukea saavalle ruokakunnan jäsenelle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty tai hän on tullut oikeutetuksi 2 §:ssä tarkoitettuun asumistuen maksamisen estävään etuuteen, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

22 §

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus

tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 21 b §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus myönnetään tai oikeus sellaiseen syntyy tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

5.

Laki**opintotukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 31 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1080/2006, ja
lisätään lakiin uusi 30 b § ja 31 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1080/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

30 b §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden myöntämisen johdosta

Jos opintotuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 6 §:ssä tarkoitettu opintotuen myöntämisen estävä etuus, Kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

31 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva Kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, opintotuen muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen, Kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtioneuvoston päätöksen koskevilta osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakun-

nan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Jos opintotuen muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lainvastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen, Kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtioneuvoston päätöksen koskevilta osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Lain 30 b §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

6.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 58 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1305/2006, ja
lisätään lakiin uusi 57 a § ja 58 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1305/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

57 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos kuntoutusrahaetuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 22, 34 tai 36 §:n nojalla huomioon otettava etuus tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman asianosaisen suostumusta tai päätöksen poistamista ratkaista asian uudelleen.

58 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltä-

väksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 57 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutussoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

7.

Laki**vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 42 §:n 1 momentti ja
lisätään lakiin uusi 41 a § ja 42 §:ään, uusi 5 momentti seuraavasti:

41 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos 8 §:ssä tarkoitetun 16 vuotta täyttäneen vammaistuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkettä saavan hoitokeen oikeuttava etuus tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suotumusta ratkaista asian uudelleen.

Asia voidaan ratkaista uudelleen 1 momentissa säädetyllä tavalla myös silloin, kun 7, 8 tai 9 §:n mukaista vammaisetuutta saavalle on takautuvasti myönnetty 12 §:n mukainen huomioon otettava etuus tai korvaus.

42 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua vammaisetuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen

taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 41 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

8.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 140 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1314/2006, ja
lisätään 140 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1314/2006, uusi 5 momentti ja lakiin uusi 140 a §, seuraavasti:

9 luku

Muutoksenhaku

140 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

140 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 94 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka 91 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 140 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

9.

Laki**yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 136 §:n 1 momentti ja
lisätään 136 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 136 a § seuraavasti:

10 luku

Muutoksenhaku

136 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

136 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 87 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka 84 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 136 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

10.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 137 §:n 1 momentti ja
lisätään 137 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 137 a § seuraavasti:

9 luku

Muutoksenhaku

137 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkekassan tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkekassan vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

137 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 99 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka 96 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 137 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

11.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 113 §:n 1 momentti ja
lisätään 113 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 113 a § seuraavasti:

9 luku

Muutoksenhaku

113 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

113 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty työntekijän eläkelain 94 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka mainitun lain 91 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 113 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

12.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisen eläkelain (549/2003) 162 §:n 1 momentti ja 164 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 162 §:n 1 momentti laissa 469/2010 ja 164 §:n 1 momentti laissa 1216/2004, ja

lisätään 162 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1293/2006, 925/2009 ja 469/2010, uusi 6 momentti ja lakiin siitä lailla 921/2003 kumotun 163 §:n tilalle uusi 163 § seuraavasti:

162 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain tai valtion eläkelain perusteella antama eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

163 §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 77 § tai 87 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka 91 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Asia voidaan ratkaista uudelleen 1 momentissa säädetyllä tavalla, jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty valtion eläkelain 74 tai 85 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka mainitun lain 88 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke.

164 §

Hallintomenettelyä koskevien säännösten soveltaminen

Kunnallisen eläkelaitoksen käsitellessä tässä laissa tarkoitettua hallintoasiaa sovelletaan hallintolakia, kielilakia (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia, jollei tässä laissa toisin säädetä.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 163 §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

—————

13.

Laki**maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 60 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006)
60 §:n otsikko ja
lisätään 60 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

60 §

*Päätöksen korjaaminen, oikaisu, poistaminen
ja asian uudelleen ratkaiseminen*

Asian uudelleen ratkaisemiseen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 140 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tätä lakia sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tätä lakia sovelletaan, jos luopuminen on tapahtunut 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

14.

Laki**eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 41 ja 42 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 41 § ja 42 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 41 § laissa 705/2010, ja *lisätään* 42 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

41 §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos asumistuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty kansaneläke, leskeneläke, takuueläke tai kansaneläkelain 22 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu asumistuessa tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus taikka asumistukilain mukainen asumistuki, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

42 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos asumistukea koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja

määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuliksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 41 §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

15.

Laki**kansaneläkelain 83 ja 84 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 83 § ja 84 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on
83 § laissa 1223/2009, ja
lisätään 84 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

83 §

*Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden
tai korvauksen myöntämisen johdosta*

Jos kansaneläkkeen tai perhe-eläkkeen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 22 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

84 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa

päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 83 §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

16.

Laki**takuueläkkeestä annetun lain 30 ja 31 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 30 § ja 31 §:n 1 momentti ja
lisätään 31 §:ään, uusi 5 momentti seuraavasti:

30 §

*Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden
 tai korvauksen myöntämisen johdosta*

Jos takuueläkkeen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 9 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava eläke tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

31 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsitel-

täväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 30 §:ää sovelletaan, jos takautuva eläke tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

17.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkelain (1295/2006) 174 §:n 1 momentti ja
lisätään 174 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

174 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos Valtiokonttorin tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Valtiokonttorin vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosai-

sille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

18.

Laki**sotilasavustuslain 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilasavustuslain (781/1993) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1308/2006, ja
lisätään 21 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1308/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

21 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

19.

Laki**asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1310/2006, ja
lisätään 14 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1310/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

14 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

20.

Laki**äitiysavustuslain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan äitiysavustuslain (477/1993) 13 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1307/2006, ja
lisätään 13 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 635/2004 ja 1307/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

13 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

21.

Laki**lapsilisälain 15 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsilisälain (796/1992) 15 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1306/2006, ja
lisätään 15 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1306/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

15 c §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

—————
Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

22.

Laki**elatustukilain 33 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elatustukilain (580/2008) 33 §:n 1 momentti ja
lisätään 33 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

33 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

23.

Laki**vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain (133/2010) 22 §:n
1 momentti ja
lisätään 22 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

22 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

24.

Laki**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 22 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 22 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1309/2006, ja
lisätään 22 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1309/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

22 c §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

25.

Laki

tapaturmavakuutuslain 53 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 53 d §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1312/2006, ja
lisätään 53 d §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1312/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä olleisiin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

26.

Laki**lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain
9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta
annetun lain (48/1997) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 136/2003, seuraavasti:

9 §

Muutoksenhaku

Koulumatkatukea koskevaan Kansaneläkelaitoksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla opintotuen muutoksenhakulautakuntaan. Lautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusosoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Lautakunnan lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevassa asiassa anta-

maan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 17 luvun 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1301/2006, ja
lisätään 17 lukuun uusi 3 a § ja 4 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1301/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 luku

Muutoksenhaku

3 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos päivärahaetuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 8 luvun 6 §:n, 11 luvun 8 tai 10 §:n tai 12 luvun 1—5 tai 9—11 §:n nojalla huomioon otettava etuus tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Asia voidaan ratkaista uudelleen 1 momentissa säädetyllä tavalla myös silloin, kun päivärahan maksaminen päättyy 9 luvun 15 §:n 2 momentin nojalla tai, kun tämän lain mukaisen sairaanhoitokorvauksen lääkärin antaman psykoterapian kustannuksista saaneelle on takautuvasti korvattu samoista kustannuksista Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua kuntoutuspsykoterapiaa.

4 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 ja 2 §:ssä säädetään.

---

4 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 3 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 12 luvun 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1089/2006, ja
lisätään 12 lukuun uusi 4 a § ja 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1089/2006, uusi 7 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

12 luku

Muutoksenhaku

4 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden myöntämisen johdosta

Jos työttömyysetuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty etuus tai korvaus, joka 3 luvun 3 §:n 1 momentin, 3 luvun 4 §:n tai 4 luvun 7 §:n tai 4 luvun 8 §:n nojalla on otettava huomioon, työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

7 §

7 §

*Päätöksen poistaminen**Päätöksen poistaminen*

Jos Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta voi Kansaneläkelaitoksen, työttömyyskassan tai asianosaisen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Päätök-

Jos Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta voi Kansaneläkelaitoksen, työttömyyskassan tai asianosaisen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. *Muutok-*

seen saa hakea muutosta siten kuin 1 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

---

senhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 4 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki**aikuiskoulutustuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) 25 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1090/2006, ja
lisätään lakiin uusi 23 a § ja 25 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1090/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

23 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden myöntämisen johdosta

Jos aikuiskoulutustuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty etuus, joka 11 §:n tai 12 a §:n 3 momentin nojalla on otettava huomioon, Koulutusrahasto voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

25 §

25 §

*Päätöksen poistaminen**Päätöksen poistaminen*

Jos aikuiskoulutustukea koskeva Koulutusrahaston antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta voi rahaston tai asianosaisen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Jos aikuiskoulutustukea koskeva Koulutusrahaston antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta voi rahaston tai asianosaisen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluiksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 23 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki**asumistukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumistukilain (408/1975) 22 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1315/2006, ja

lisätään lakiin uusi 21 b § ja 22 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1315/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 b §

Jos asumistuen saajalle tai asumistukea saavalle ruokakunnan jäsenelle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty tai hän on tullut oikeutetuksi 2 §:ssä tarkoitettuun asumistuen maksamisen estävään etuuteen, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

22 §

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

22 §

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 21 b §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus myönnetään tai oikeus sellaiseen syntyy tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

5.

Laki**opintotukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 31 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1080/2006, ja
lisätään lakiin uusi 30 b § ja 31 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1080/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

30 b §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden myöntämisen johdosta

Jos opintotuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 6 §:ssä tarkoitettu opintotuen myöntämisen estävä etuus, Kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

31 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva Kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, opintotuen muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen, Kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtioneuvoston päätökseltä osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

31 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva Kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, opintotuen muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen, Kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtioneuvoston päätökseltä osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Opintotuen muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunta-*

Jos opintotuen muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen, Kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtioneuvoston koskevilta osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

kunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Jos opintotuen muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen, Kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtioneuvoston koskevilta osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20. Lain 30 b §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

6.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 58 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1305/2006, ja
lisätään lakiin uusi 57 a § ja 58 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1305/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

57 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos kuntoutusrahaetuuden saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 22, 34 tai 36 §:n nojalla huomioon otettava etuus tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman asianosaisen suostumusta tai päätöksen poistamista ratkaista asian uudelleen.

58 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoshakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoshakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 55 §:ssä säädetään.

58 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoshakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoshakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluiksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoshakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 57 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoshakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

7.

Laki**vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 42 §:n 1 momentti ja
lisätään lakiin uusi 41 a § ja 42 §:ään, uusi 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

41 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos 8 §:ssä tarkoitettun 16 vuotta täyttäneen vammaistuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkettä saavan hoitotukeen oikeuttava etuus tai korvaus, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suotumusta ratkaista asian uudelleen.

Asia voidaan ratkaista uudelleen 1 momentissa säädetyllä tavalla myös silloin, kun 7, 8 tai 9 §:n mukaista vammaisetuutta saavalle on takautuvasti myönnetty 12 §:n mukainen huomioon otettava etuus tai korvaus.

42 §

42 §

*Lainvoimaisen päätöksen poistaminen**Lainvoimaisen päätöksen poistaminen*

Jos tässä laissa tarkoitettua vammaisetuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa

Jos tässä laissa tarkoitettua vammaisetuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulauta-*

hakea muutosta siten kuin 36 ja 37 §:ssä säädetään.

---

kunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 41 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutus oikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

8.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 140 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1314/2006, ja

lisätään 140 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1314/2006, uusi 5 momentti ja lakiin uusi 140 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

9 luku

Muutoksenhaku**Muutoksenhaku**

140 §

140 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 128—130 §:ssä säädetään.

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

140 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 94 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka 91 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 140 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

9.

Laki**yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 136 §:n 1 momentti ja
lisätään 136 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 136 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Muutoksenhaku**Muutoksenhaku**

136 §

136 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 124–126 §:ssä säädetään.

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

136 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 87 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka 84 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 136 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

10.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 137 §:n 1 momentti ja
lisätään 137 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 137 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 luku

Muutoksenhaku

137 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkekassan tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkekassan vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 125–127 §:ssä säädetään.

Ehdotus

9 luku

Muutoksenhaku

137 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkekassan tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkekassan vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

137 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 99 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka

96 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 137 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

11.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 113 §:n 1 momentti ja
lisätään 113 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 113 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

9 luku

9 luku

Muutoksenhaku**Muutoksenhaku**

113 §

113 §

*Lainvoimaisen päätöksen poistaminen**Lainvoimaisen päätöksen poistaminen*

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 103–105 §:ssä säädetään.

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

113 a §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty työntekijän eläkelain 94 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka mainitun lain 91 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 113 a §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

12.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisen eläkelain (549/2003) 162 §:n 1 momentti ja 164 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 162 §:n 1 momentti laissa 469/2010 ja 164 §:n 1 momentti laissa 1216/2004, ja

lisätään 162 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1293/2006, 925/2009 ja 469/2010, uusi 6 momentti ja lakiin siitä lailla 921/2003 kumotun 163 §:n tilalle uusi 163 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

162 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain tai valtion eläkelain perusteella antama eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Ehdotus

162 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain tai valtion eläkelain perusteella antama eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

163 §

Asian uudelleen ratkaiseminen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta

Jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty 77 § tai 87 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka 91 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke, eläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.

Asia voidaan ratkaista uudelleen 1 momentissa säädetyllä tavalla, jos eläkkeensaajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty valtion eläkelain 74 tai 85 §:ssä tarkoitettu ensisijainen etuus tai eläke taikka mainitun lain 88 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke.

164 §

Hallintomenettelyä koskevien säännösten soveltaminen

Kunnallisen eläkelaitoksen käsitellessä tässä laissa tarkoitettua hallintoasiaa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia, jollei tässä laissa toisin säädetä.

164 §

Hallintomenettelyä koskevien säännösten soveltaminen

Kunnallisen eläkelaitoksen käsitellessä tässä laissa tarkoitettua hallintoasiaa sovelletaan hallintolakia, kielilakia (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 163 §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutus oikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

13.

Laki**maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 60 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006)
 60 §:n otsikko ja
lisätään 60 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

60 §

Päätöksen korjaaminen, oikaisu ja poistaminen

Ehdotus

60 §

Päätöksen korjaaminen, oikaisu, poistaminen ja asian uudelleen ratkaiseminen

Asian uudelleen ratkaisemiseen takautuvasti myönnetyn ensisijaisen etuuden tai muun eläkkeen johdosta sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 140 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tätä lakia sovelletaan, jos takautuva etuus tai eläke myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tätä lakia sovelletaan, jos luopuminen on tapahtunut 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

14.

Laki**eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 41 ja 42 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 41 § ja 42 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 41 § laissa 705/2010, ja lisätään 42 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

41 §

41 §

Asian uudelleen ratkaiseminen eläkkeen tai korvauksen myöntämisen johdosta

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos asumistuen saajalle on takautuvasti myönnetty kansaneläke, leskeneläke, takuueläke tai kansaneläkelain 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu asumistuessa tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus taikka jos tällaista etuutta on korotettu, Kansaneläkelaitos voi ilman 42 §:n mukaista päätöksen poistamista tai 39 §:n 2 momentin mukaista asianosaisten suostumusta asianosaista kuultuaan ratkaista asian uudelleen.

Jos asumistuen saajalle on päätöksen antamisen jälkeen takautuvasti myönnetty kansaneläke, leskeneläke, takuueläke tai kansaneläkelain 22 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu asumistuessa tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus taikka *asumistukilain mukainen asumistuki*, Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai *asianosaisten suostumusta* ratkaista asian uudelleen.

42 §

42 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos asumistukea koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisten tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 35 ja 36 §:ssä säädetään.

Jos asumistukea koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisten tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 41 §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

15.

Laki**kansaneläkelain 83 ja 84 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 83 § ja 84 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on
 83 § laissa 1223/2009, ja
lisätään 84 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

83 §

83 §

*Asian uudelleen ratkaiseminen työeläkkeen
 tai korvauksen myöntämisen johdosta*

*Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden
 tai korvauksen myöntämisen johdosta*

Jos kansaneläkkeen tai perhe-eläkkeen saajalle on takautuvasti myönnetty 22 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus tai tällaista etuutta on korotettu, Kansaneläkelaitos voi ilman 84 §:n mukaista päätöksen poistamista tai 81 §:n 2 momentin mukaista asianosaisen suostumusta asianosaista kuultuaan ratkaista asian uudelleen.

Jos kansaneläkkeen tai perhe-eläkkeen saajalle on *päätöksen antamisen jälkeen* takautuvasti myönnetty 22 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus, *Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.*

84 §

84 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 77 ja 78 §:ssä säädetään.

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 83 §:ää sovelletaan, jos takautuva etuus tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

16.

Laki**takuueläkkeestä annetun lain 30 ja 31 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 30 § ja 31 §:n 1 momentti ja
lisätään 31 §:ään, uusi 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

30 §

30 §

Asian uudelleen ratkaiseminen eläkkeen tai korvauksen myöntämisen johdosta

Asian uudelleen ratkaiseminen muun etuuden tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos takuueläkkeen saajalle on takautuvasti myönnetty 9 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava eläke tai korvaus tai tällaista etuutta on korotettu, Kansaneläkelaitos voi ilman 31 §:n mukaista päätöksen poistamista tai 28 §:n 2 momentin mukaista asianosaisen suostumusta asianosaista kuultuaan ratkaista asian uudelleen.

Jos takuueläkkeen saajalle on *päätöksen antamisen jälkeen* takautuvasti myönnetty 9 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava eläke tai korvaus, *Kansaneläkelaitos voi ilman päätöksen poistamista tai asianosaisen suostumusta ratkaista asian uudelleen.*

31 §

31 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 24 ja 25 §:ssä säädetään.

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 30 §:ää sovelletaan, jos takautuva eläke tai korvaus myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutus oikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

17.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkelain (1295/2006) 174 §:n 1 momentti ja
lisätään 174 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

174 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos Valtiokonttorin tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Valtiokonttorin vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Ehdotus

174 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos Valtiokonttorin tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Valtiokonttorin vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusosikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

18.

Laki**sotilasavustuslain 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilasavustuslain (781/1993) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1308/2006, ja
lisätään 21 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1308/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

21 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

Ehdotus

21 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluiksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

19.

Laki**asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1310/2006, ja
lisätään 14 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1310/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

14 §

14 §

*Päätöksen poistaminen**Päätöksen poistaminen*

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 13 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluiksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

20.

Laki**äitiysavustuslain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan äitiysavustuslain (477/1993) 13 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1307/2006, ja

lisätään 13 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 635/2004 ja 1307/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

13 §

*Päätöksen poistaminen**Päätöksen poistaminen*

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluiksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

21.

Laki**lapsilisälain 15 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsilisälain (796/1992) 15 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1306/2006, ja
lisätään 15 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1306/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

15 c §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Ehdotus

15 c §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluiksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

22.

Laki**elätustukilain 33 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elätustukilain (580/2008) 33 §:n 1 momentti ja
lisätään 33 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

33 §

33 §

*Päätöksen poistaminen**Päätöksen poistaminen*

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 28 ja 29 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

23.

Laki**vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain (133/2010) 22 §:n
 1 momentti ja
lisätään 22 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Päätöksen poistaminen

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 17 ja 18 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

24.

Laki**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 22 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 22 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1309/2006, ja
lisätään 22 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1309/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

22 c §

22 c §

*Päätöksen poistaminen**Päätöksen poistaminen*

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla *kuulluiksi* ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

25.

Laki**tapaturmavakuutuslain 53 d §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 53 d §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1312/2006, ja lisätään 53 d §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1312/2006, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Ehdotus

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. *Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kuuleminen toimitetaan tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutus oikeudessa viireillä olleisiin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

26.

Laki

lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 136/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Muutoksenhaku

Koulumatkatukea koskevaan Kansaneläkelaitoksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla opintotuen muutoksenhakulautakuntaan. Lautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ehdotus

9 §

Muutoksenhaku

Koulumatkatukea koskevaan Kansaneläkelaitoksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla opintotuen muutoksenhakulautakuntaan. Lautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Lautakunnan lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevassa asiassa antamaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain voimaan tullessa muutoksenhakulautakunnassa ja vakuutusoikeudessa viireillä oleviin lainvoimaisen päätöksen poistamista koskeviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.